

TENTAMEN JURIDIK 3 JANUARI 2018 (salstentamen)

Fråga 1

Företaget Clothes For Kids AB (CFK) behöver en soffa till personalrummet. På den plats där soffan ska stå är golvet ojämnt, till följd av att huset någon gång tidigare byggts ut och det då uppstått en höjdskillnad på ca sju centimeter. CFK behöver alltså en soffa som det är möjligt att justera höjden på benen på. Representanter för CFK besöker därför en möbelbutik i Västerås, HILDA AB (HILDA). De får hjälp av säljaren Jukka, anställd på HILDA, och förklarar situationen för honom. Jukka rekommenderar en soffa av modellen *Granit*. Han säger bestämt att soffan kommer att fungera bra, eftersom den är konstruerad just med hänsyn till den typen av förhållanden. CFK köper soffan och parterna kommer överens om att den ska levereras till CFKs lokal och att kostnaden för transporten ska ingå i priset. HILDA sveper bubbelplast kring soffan och lämnar den till en transportfirma. På grund av en inbromsning under transporten skadas skinnet på soffan. När soffan kommer fram visar det sig också att benen på soffan kan justeras maximalt fem centimeter. Det är alltså inte möjligt att ställa soffan på den plats CFK tänkt sig utan att soffan lutar en aning.

Bedöm om soffan är behäftad med något fel som HILDA ansvarar för.

Motivera ditt svar och ange lagrum! (Max 5 poäng)

Fråga 2

Nour bedriver enskild firma (näringsverksamhet) i underhållningsbranschen. Dessutom äger hon samtliga aktier i fåmansföretaget AB Mediapartner, där dock bara maken Henrik är verksam som VD. Hon tar själv ingen lön ur AB Mediapartner.

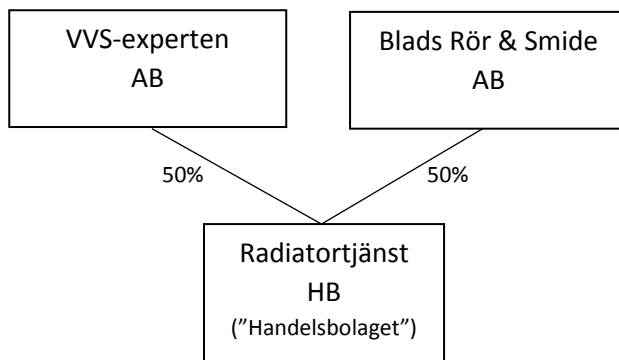
Inför bolagsstämman i AB Mediapartner i maj 2017 kontaktas hon av revisorn, som undrar hur stor aktieutdelning hon vill ta ur bolaget. Hon svarar följande: "Under förutsättning att jag avseende 2017 kommer att redovisa ett Överskott av näringsverksamhet i min enskilda firma på 350 000 kr vill jag ta en aktieutdelning med ett belopp som gör att jag precis hamnar på brytpunkten för statlig inkomstskatt på mina förvärvsinkomster 2017".

Revisorn, som vet att hennes vid bolagsstämman aktuella gränsbelopp är 150 000 kr och att hennes grundavdrag är 13 200 kr, går hem och räknar på Nours önskemål. Vad blir revisorns förslag till utdelningsbelopp som uppfyller Nours önskemål? Förutsatt att brytpunkten för statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster efter grundavdrag går vid 438 900 kr.

Motivera ditt svar och ange lagrum! (Max 6 poäng)

Fråga 3

VVS-experten AB förvärvade den 1 april hälften av andelarna i handelsbolaget Radiatortjänst HB ("Handelsbolaget"). Övriga andelar i Handelsbolaget innehas av Blads Rör & Smide AB, som godkänt VVS-experten AB som bolagsman. På ett ordinarie styrelsesammanträde i VVS-experten AB i maj konstateras att Handelsbolaget har ganska allvarliga ekonomiska problem. Blads Rör & Smide AB har vidare den 1 maj sagt upp handelsbolagsavtalet. Enligt handelsbolagsavtalet skall detta gälla i fem år. Bolagsman har rätt att säga upp bolagsavtalet till upphörande vid utgången av femårsperioden med iakttagande av tre månaders uppsägningstid. Vid utebliven uppsägning anses bolagsavtalet förlängt med två år i taget på samma uppsägningsvillkor. Vid det kommande årsskiftet är det sju år sedan handelsbolagsavtalet ingicks. Vinst och förlust skall enligt handelsbolagsavtalet fördelas med hälften var. Styrelsen i VVS-experten AB överväger att begära att Blads Rör & Smide AB utesluts som bolagsman ur bolaget så att VVS-experten AB kan hantera Handelsbolagets situation utan att behöva ta hänsyn till Blads Rör & Smide AB:s synpunkter. Enligt en granskningsrapport framtagen av en revisionsbyrå kan det finnas skäl att anta att Blads Rör & Smide AB genom viss direkt konkurrerande verksamhet medverkat till Handelsbolagets prekära ekonomiska läge. Handelsbolagsavtalet stipulerar att bolagsmännen saknar rätt att påkalla bolagets upplösning under löpande avtalsperiod.

- Har handelsbolagsavtalet slutits på bestämd eller obestämd tid? Motivera ditt svar. (1,5 p)
- Har Elementimporten AB någon möjlighet att utesluta Blads Rör & Smide AB ur Handelsbolaget? Motivera ditt svar. (3 p)
- Har Elementimporten AB rätt att i den uppkomna situationen påkalla någon form av sanktion gentemot Blads Rör & Smide AB förutom uteslutning? Om du anser att så är fallet, ange vilket slag av sanktion och de närmare förutsättningarna för att sådan sanktion ska utgå. Motivera ditt svar. (1,5 p)

Glöm inte att ange rättslig grund!

Fråga 4

Daniel är dator- och servicetekniker på ett stort företag. För ett år sedan skrev han på ett provanställningsavtal, förutom detta har han inte skrivit på något anställningsavtal. Daniels huvudsakliga arbetsuppgift är att ansvara för företagets datorsystem och övrig teknik. Varje morgon har han en enligt instruktion från arbetsgivaren i uppgift att senast en timme innan övriga anställda anländer starta upp systemen så att systemet ska vara igång när arbetsdagen börjar för övriga arbetare. En gång under december månad hade Daniel försovit sig vilket innebar att hela företagets produktion stod stilla under en timme vilket blev kostsamt och även skapade en hel del frustration bland de anställda. En liknande händelse inträffade i september då Daniel också försovit sig och även då blev det en driftsstörning. Daniel bad då om ursäkt och lovade att det aldrig skulle upprepas igen.

Arbetsgivaren vill nu att Daniels provanställning ska upphöra och att Daniel slutar så fort som möjligt. Vilka rättsliga möjligheter har arbetsgivaren för detta? Och vad kan hända om Daniel skulle inleda en process mot arbetsgivaren för att han tycker att uppsägningen är orättvis?

Motivera ditt svar och ange lagrum! (Max 5 poäng)

Kortfattad svarsskiss

Fråga 1

Det rör sig om två näringsidkare som ingår ett avtal om köp av lös egendom. Följaktligen är KöpL tillämplig, se 1 §.

Det är två olika förhållanden som potentiellt kan utgöra fel i varan: höjddifferensen och skadan på skinnet. En första fråga är om dessa båda problem är sådana att de över huvud taget kan anses utgöra fel. Att skinnet är skadat innebär att varan avviker från vad köparen med fog kan förutsätta (17 § 3 st. KöpL). Huruvida höjddifferensen är ett fel eller inte beror på om det kan anses vara avtalat att soffan ska passa (17 § 1 st. i kombination med 17 § 3 st. KöpL) eller om omständigheter åtminstone varit sådana att köparen haft fog för att förutsätta att soffan skulle passa (17 § 3 st. KöpL). Det finns onekligen en del som talar för att så måste vara fallet, inte minst Jukkas uttalanden.

En andra fråga är om soffan haft egenskapen i fråga vid relevanta tidpunkten för felbedömning. Huruvida fel föreligger eller inte ska bedömas utifrån förhållandena vid tidpunkten för riskens övergång (21 § KöpL). Risken övergår på köparen när varan avlämnas (13 § KöpL). I detta fall rör det sig om ett s.k. transportköp. Tidpunkten för avlämnandet beror då på om det är fråga om transport inom ett område där säljaren vanligen utför transporter eller inte, eftersom det blir avgörande för om situationen faller under 7 § 1 st. eller 7 § 2 st. KöpL. Om HILDA brukar sända varor till Örebro betyder det att varan är överlämnad och risken övergår när varan överlämnas till köparen (7 § 1 st. KöpL). Annars övergår risken när varan överlämnas till transportören (7 § 2 st.). Detta blir alltså i princip avgörande för om skadan på skinnet på soffan kan utgöra ett fel för vilket HILDA ansvarar. Däremot är det tydligt att höjddifferensen förelegat vid den relevanta tidpunkten, oavsett om 7 § 1 st. eller 7 § 2 st. är tillämpligt.

Skulle man komma fram till att risken gått över på köparen kan man emellertid också fråga sig om inte HILDA har förpackat varan på ett sätt som medför att det är fel på den; att endast vira in en soffa i bubbelplast innebär – kanske – att varan inte kan anses vara förpackad på ett försvarligt sätt, se 17 § 2 st. 4 KöpL. I så fall är skadan på skinnet att betrakta som en konsekvens av HILDAS avtalsbrott som HILDA får ansvara för trots att risken gått över på CFK.

Fråga 2

Inkomst av tjänst nedan)	X	X måste uppgå till 102 100 kr (se
Överskott av näringsverksamhet	350 000	
<u>Allmänt avdrag</u>	<u>0</u>	
Fastställd förvärvsinkomst	452 100	
<u>Grundavdrag</u>	<u>- 13 200</u>	
BBI	438 900	

Nour vill deklarera en beskattningsbar inkomst (BBI), så att den hamnar precis på brytpunkten för statlig skatt. Eftersom gränsen går vid en BBI på 438 900 kr måste, när vi ”baklängesberäknar” och lägger på grundavdraget, den fastställda förvärvsinkomsten hamna på 452 100 kr (1:5 IL, 65:5 IL).

En människas förvärvsinkomster beräknas som summan av Inkomst av tjänst och Överskott av näringsverksamhet (1:5 IL). Eftersom Nours Överskott av näringsverksamhet förutsattes vara 350 000 kr vill hon således, med aktieutdelningens ”hjälp”, redovisa 102 100 kr som Inkomst av tjänst. ($102\,100 + 350\,000 = 452\,100$ kr).

Eftersom gränsbeloppet är 150 000 kr måste således utdelningsbeloppet från AB Mediapartner bestämmas till 252 100 kr. Av ett sådant utdelningsbelopp kommer ju 102 100 kr beskattas i tjänst (överstigande gränsbeloppet) (57:20 IL).

Fråga 3

- a. Om en handelsbolagsverksamhet fortsätter efter att en bestämd avtalstids utgång anses bolagsförhållandet fortgå på obestämd tid, se 2:24 stycke 3 BL. Men ett bolagsavtal som har träffats på viss tid, som enligt bestämmelse i avtalet förlängs med ytterligare en bestämd period (t.ex. 2 år) om det inte sägs upp till avtalsperiodens utgång, har i doktrinen och praxis ansetts vara träffat på bestämd tid också för nästa period (NJA 2002 s. 173).
- b. En uteslutningsrätt enligt 2:30 BL föreligger endast i fråga om bolagsavtal som är slutet på obestämd tid. Om det är slutsatsen från föregående delfråga följer att om Elementimporten kan hänföra en likvidationsgrund till Blads Rör & Smide så skulle Elementimporten på den grunden möjligen kunna få till stånd en uteslutning av Blads Rör & Smide (2:30 BL). Svaret bör således redogöra för tänkbara likvidationsgrunder (2:24, 25 BL) i det aktuella fallet. Svaret bör innehålla redogörelse för mekanismerna i 2:30 BL och förutsättningarna för dess tillämpning.

Ett svar kan/bör innehålla en diskussion som berör Blads Rör & Smides vetorätt enligt 2:3 BL, t.ex. att det med hänsyn härtill kan finnas en anledning för VVS-experten AB att söka utesluta Blads Rör & Smide ur handelsbolaget för att därigenom skapa maximalt handlingsutrymme att genomföra erforderliga åtgärder. VVS-experten AB skulle då ha sex månader på sig att hitta en ny bolagsman (2:28 BL), t.ex. ett nyanskaffat ”lagerbolag”.

- c. Skadestånd till Handelsbolaget pga. direkt konkurrerande verksamhet (2:14 BL). Bolagsrättsliga och skadeståndsrättsliga förutsättningar som ska föreligga bör redogöras för.

Fråga 4

Arbetstagare i enskild tjänst, ej något tillämpligt undantag, 1 § LAS → LAS tillämplig.

(1) Arbetsgivarens rättsliga möjlighet att provanställning upphör och att Daniel slutar så fort som möjligt.

- Provanställning max 6 mån. Anställning övergått i tillsvidareanställning, 6 § LAS. Krävs därför saklig grund för att avsluta anställning, 7 § LAS och då gäller uppsägningstid, 11 § LAS.

Misskötsamhet kan utgöra saklig grund för uppsägning. Vid prövning av om det föreligger saklig grund görs en helhetsbedömning varvid bl.a. följande omständigheter har betydelse:

- upprepad misskötsamhet, har arbetsgivaren varnat Daniel?
- misskötsamheten är mycket kännbar för arbetsgivaren,
- omplaceringsmöjligheterna.

”Tvåmånadersregeln” den senare händelsen gör det möjligt att åberopa även den äldre händelsen.

Uppsägningstiden är 1 månad, 11 § LAS.

(Arbetsgivaren skyldig underrätta Daniel om att avser att säga upp honom, 30 § LAS).

(2) Möjliga följder av att Daniel inleder en rättslig process.

Vid en domstolsprövning av uppsägningen av Daniel kan domstolen om den kommer fram till att uppsägningen saknar saklig grund:

- På yrkande av Daniel ogiltigförklara uppsägningen, 34 § LAS.
- Döma ut skadestånd (ekonomiskt + allmänt), 38 och 39 §§ LAS.